

A I S K R I F T.

Fra Direktionen for Sindssygehospitalet ved Aarhus.
den 11° Marts 1918.

Til J u s t i t s m i n i s t e r i e t.

I Skrivelse af 1° F.M. har Justitsministeriet med Hensyn til den fremtidige Ordning af Hospitalets Postbesørgelse udtalt, at Ministeriet er sindet at anmode Postvæsenet om fremtidig at lade Posten til Hospitalet udbringe til dette fra Risskov Postexpedition, hvilket i alfald som Regel formenes at ville kunne besørges af gaaende eller cyklende Bud med en Trækkevogn, eventuelt en Patient. Dernes har Ministeriet udtalt, at Hospitalet endvidere synes at maatte kunne spare en væsentlig Deel af den Kørsel, der nu finder Sted, ved at lade Pakker m.m. forsende pr. Bane eller Dampskib til Risskov. Forinden videre foretages, har Ministeriet dog villet give Direktionen Lejlighed til at udtale, om den har noget at bemærke hertil.

Da det herefter formentlig maa anses for Ministeriets bestemte Ønske, at Hospitalets Post fremtidig skal expederes over Risskov St. - hvor der iøvrigt for Tiden ikke som Ministeriet synes at antage, er nogen egentlig Postexpedition, men kun er Brevsamlingssted - vil Direktionen selvfølgelig bøje sig for dette Ministeriets Ønske og søge at gennemføre den nævnte Ordning paa den mest hensigtsmæssige og økonomiske Maade. Men med Hensyn hertil finder man, forinden aldeles endelig Bestemmelse i saa Henseende træffes, Anledning til at bemærke følgende:

Ifølge de foranførte Udtalelser i Ministeriets Skrivelse gaar Direktionen ud fra, at man ikke tænker sig Postbesørgelsen fra Risskov Station til Hospitalet udført ved kørende, men kun ved gaaende Landpost. En gaaende Landpost medtager imidlertid som allerede bemærket i Direktionens Skrivelse af 11° Oktober f.A. foruden Brevposten kun Pakker af Vægt ikke over 1 kg. og kun forsaavidt Vægten af Posttasken med Indhold ikke overstiger 12½ kg. Det er da klart, at der til Hospitalet og dets ca. 700 Beboere daglig vil være meget betydelige Pakkeforsendelser udover, hvad Landpostbudet kan bringe. Nu at lade et Bud med en Trækkevogn, eventuelt en Patient, udføre denne Transport

er sikkert ikke blot fysisk umuligt. Der er fra Stationen til Hospi-
talet en Vejlangde af 1,5 Kilometer; og selvom Vejens Stigningsfor-
hold i den nærmeste Fremtid vil blive meget forbedrede, vil det dog
altid blive en stejl og besværlig Vej. Man selv atseet herfra vilde
Direktionen ikke turde føre Ministeriets Tanke: at lade Posthesten
erstatte af et Bud eller en Patient ud i Virkeligheden. Direktionen
mindes den Misfornøjelse, der blev lagt for Dagen over det anstræn-
gende Trillebørs- og Trækvognsarbejde i Hospitalets store og stærkt
kuperede Have, og som gav Anledning til Anskaffelsen af den ene Le-
verandøst (Gartnerhesten). Nu tilmed at anvende Patienter til slige
Arbejde udenfor Hospitalets Grund maa, som Forholdene er nu tildags,
forekomme Direktionen ganske utenkeligt.

Direktionen maa herefter anse det for givet, at selvom Postbe-
sørgelsen til Hospitalet for Fremtiden skal ske over Ris Skov Station
saa vil der hertil kræves nogen Hestekraft, idet Posten mindst een
Gang om Dagen maa afhentes fra Stationen pr. Vogn.

Men derhos tillader Direktionen sig - med Hensyn til Ministeriets
Bemærkning, at en væsentlig Del af den Kørsel, der nu finder Sted,
maatte kunne spares ved at lade Pakker m.m. forsende pr. Jernbane el-
ler Dampskib pr. Ris Skov - at anføre, for det første: at der ingen
regelmæssig Dampskibsforbindelse er mellem Aarhus og Ris Skov (kun
en kort Tid om Sommeren har der gaaet - dog ikke sidste Sommer - et
udelukkende til Personbefordring indrettet lille Dampskib, som dog ik-
ke anløber Ris Skov St.); og dernæst: at det utvivlsomt vil blive langt
dyrere for Hospitalet, hvis det paalægges Leverandørerne i Aarhus
først at bringe Varerne til Gæstbanegaarden og dernæst at betale Fragt
eller Porto for Transporten til Ris Skov Station - hvorfra Va-erne
jo endda maatte befordres til Hospitalet ved dets Foranstaltning,
en Transport, der ydermere vilde nødvendiggøre Befordring pr. Vogn
fra Stationen til Hospitalet.

Og vil man forlange, at Hospitalets Leverandører skal levere Va-
rerne paa selve Hospitalet, vil Fordyrelsen blive endnu større. Det
synes indlysende, at det er billigere at befordre mange Leverandørs
Varer til Hospitalet med een Vogn end med mange Vogne. Vil Hospitalet
kaste den Transport, som det hidtil selv har udført fra sig, vil Va-
rerne, idet de Handlende sikrer sig rigelige Transportomkostninger,

*Armenis leverandør
for skiftet med
Armenis leverandør
effekt for leverandør
et andet.*

*heller ikke
Sommer*

fordyres i betydelig Grad.

Direktionen maa i Henhold til det anførte fremdeles gøre galdende, at Hospitalet ikke bør afskaffe den direkte Transport af en Del Varer fra Aarhus til Hospitalet, og at denne Transport, som den hidtil har fundet Sted, er en rimelig og økonomisk Foranstaltning. Kun vil naturligvis, naar Posten fremtidig skal expederes over Ris Skov Station, nogle af Posthestens Ture blive kortere. Og mulig vil dette kunne føre til, at Posthesten kan udføre noget af Gartnerhestens Arbejde. Naar dette da tillige kunde formindskes ved nogen Forøgelse af Arbejdskraften i Haven, kunde maaske den ene af Hestene undværes. Men om dette vil medføre en Besparelse - idet Arbejdet i Haven jo langt fra altid kan udføres af Patienter - tør Direktionen ikke i Øjeblikket udtale sig om.

I Forbindelse med det anførte og da Spørgsmaalet om Antallet af Hospitalets Heste, og Kørselsforholdene i det hele, saaledes er bragt paa Bane under nærværende Sag - tillader Direktionen sig i Forbindelse med sine tidligere Skrivelser disse Forhold vedrørende, den seneste af 5^e December f.A. yderligere at bemærke følgende:

Som der formentlig vil være Ministeriet bekendt, har det herved Hospitalet som ved de andre ældre Landhospitalet altid været Skik, at der jævnlig bliver kørt Ture med Patienter, navnlig Damer paa 1° og 2° Pleje, ligesom ogsaa de Funktionærer, der regnes til 2° Forplejningsklasse, har Adgang til, naar Hestene er ledige og ikke trætte, lejlighedsvis at benytte Hospitalets Køretøj til en Tur til Jernbanen eller til Even. Ogsaa Direktionens ikke paa Hospitalet boende Medlemmer hentes til Direktionens Møder af Hospitalets Vogn. - Det kan i denne Sammenhæng maaske have nogen Interesse, at en forholdsvis ny Institution som Brejninge Andssvageanstalt har ment at maatte indrømme hver af Funktionærerne et vist Antal Ture med Anstaltens Befordring til Stationen; saaledes af f.Ex. Overlagen har Ret til 48 Ture, gifte Reservelæger til 30, Plejenødre til 12 o. s. v.

Direktionen maa nu holde for, at denne Adgang til Befordring - som ikke paa nogen Maade skønnes at være misbrugt - ikke bør berøves Funktionærerne. Men selv om, imod Forventning, Ministeriet maatte være af modsat Anskuelse, saakan Direktionen ingenlunde indrømme, at Kørehestene vil være overflødige. De gør foruden de egentlige 2 Ture

3 kke
Tænder
Instru
Sygehus
Samløse
Hk. b
Pat.
Direktion
u
For

med Proviantvognen mange Ture til Aarhus for at hente Varer fra Hospi-
talets Leverandører, Forsendelser fra Jernbanen og Dampskib, det hyppige
skiftende Plejepersonales og Tyendets Tøj o. s. v. Hvad angaar størst-
delen af disse Transporter, Afhentningen af Varer og Forsendelser, skal
man henvise til det foranførte angaaende den formentlige Nødvendighed
af denne Tjeneste. Men det er selvfølgelig vanskeligt i det enkelte at
gøre Rede for Anvendelsen af Hospitalets 7 Heste. Man tillader sig de-
for at henvise til, at Sindssygehospitalet ved Vordingborg, der ligger
tæt ved Byen, har 6 Heste; Sindssygehospitalet ved Middelfart, som og-
saa ligger tæt ved Byen, og som har saa godt som intet Landbrug - 4
Heste, Sindssygehospitalet ved Nykøbing, der ligger tæt ved Byen og
ikke har Avlsbrug - 8 Heste, som efter Meddelelse fra Hospitalets For-
valter altid er optagne af Arbejde.

For Fuldstændigheds Skyld bemærkes, at de to Heste, der nærmest
er bestemte til Anvendelse ved Avlsbruget, selvfølgelig har fuldt op
at bestille, og at den tredje Enspænderhest er optagen ved Kørsel med
Kul, Brænde, Aske, Madaffald, Grøntfoder, Gødning m.m.

I Benhold til det anførte tillader Direktionen sig meget indtræn-
gende at gentage sit Forslag om, at de 2 Køreheste, som Hospitalet for
Tiden har til Leje, nu købes. Det kan i Øjeblikket ske meget billigt.
Vognleje er jo tilmed for Tiden saa uyr, at det særlig nu vilde være
uøkonomisk at undvære Kørehestene. Det maa ogsaa bemærkes, at mange
af Hospitalets Leverandører har afskaffet deres Heste.

Og endelig tillader man sig at erindre om, at der i Emolumentreg-
lementet er fastsat Lønning for en Kusk til de to Køreheste.

Direktionen skal ikke undlade at udtale sin Beklagelse af, at Mi-
nisteriet har fundet det nødvendigt i nærværende Sag i saa høj en Grad
som sket er, at gaa imod Direktionens Indstilling og tilsidesætte de-
Sken over Forholdene paa Hospitalet, som dog nærmest maa tilkomme Di-
rektionen. Man tillader sig i Forbindelse hermed at henstille, om der
ikke maatte findes Anledning til at forelægge de heromhandlede Spørge-
maal - om Postbefordring og Hesteholdet - for Kommissionen af 1° Marts
1915, som jo isøvrigt har underkastet Hospitalernes økonomiske Forhold
en detailleret og indgaaende Drøftelse. Selv om disse Spørgsmaal ikke
ere af meget vidtrækkende økonomisk Omfang, forekomme de dog Direk-
tionen at være af tilstrækkelig principiel Betydning til at behandles af
den nævnte Kommission.

A f s k r i f t.

Fra Direktionen for Sindssygehospitalet ved Aarhus.

den 11° Oktober 1917.

Til

J u s t i t s m i n i s t e r i e t.

I Anledning af, at Justitsministeriet agter at forhandle med Ministeriet for offentlige Arbejder om, hvorledes Postbesørgelsen ved Hospitalet vil være at ordne, naar Stillingen som Postbud ved Hospitalet ophæves, har Justitsministeriet i Skrivelse af 5° f.M. (Brev Nr.14872, Jr. Nr.1917-3300) udbedt sig en Udtalelse fra Direktionen om, hvilke Ønsker den nærer i denne Henseende, hvorhos Justitsministeriet har udbedt sig Oplysning om Postbudets Alder, og om der er eller i en nær Fremtid kan ventes at blive nogen Stilling ledig ved Hospitalet, som Postbudet er egnet til.

Direktionen skal i den Anledning oplyse, at Hospitalets Postbud den 31° Oktober d.A. bliver 71 Aar, og at der ikke er eller i en nær Fremtid kan ventes at blive nogen Stilling ledig ved Hospitalet, som han er egnet til.

Han skal dernæst bemærke, at Hospitalets Postbud foruden at hente Hospitalets Post to Gange om Dagen ogsaa har anden Budtjeneste i besørgelse for Hospitalet.

Som Forholdene nu er, kører han 2 Gange daglig til Aarhus med en lille Hest og Enspændervogn. Han bringer alle Hospitalets Postsager; Breve, Pengebreve, Postanvisninger, Pakker m.m. til Posthuset i Aarhus, ligesom han forretter Indkøb af Frigørelsesmidler m.m., hvorefter han hjembringer Postsager af enhver Art til alle paa Hospitalet boende.

Men da Hospitalet ikke alene faar sin Post fra Aarhus, men ogsaa har sine Leverandører og andre Forretningsforbindelser der, eller staar i Forbindelse med den over Aarhus, har Postbudet hver Dag mange andre Erinder i Byen end at hente Post. Han besøger bl.a. Indkøb af Smaating, som Hospitalet i øjeblikket savner f.eks. Medikamenter. Han udbringer Rekvitioner, udbetaler Regningsbeløb, derunder de mange Smaabeløb, som vedrører Udlæg for I^o og II° Pleje Patienterne. Han hæver Checks og anvisninger i Pengeinstituter og indsætter Pengebeløb.

Naar Hospitalet ikke mere skal afhente sin Post i Aarhus, vil det formentlig være henvist til at faa Posten bragt ud ved Landposten fra Risskov St. Men da Landpostbudene kun medtager Pakker af Vægt ikke over 1 kg., og kun forsaavidt Vægten af Posttasken med Indhold ikke derved overstiger 12½ kg. vil Hospitalet være nødt til mindst en Gang daglig at sende Bud til Stationen, og da der for det meste er flere og større Pakker til Hospitalet, Patienter og Funktionærer, end en Mand kan bære, vil det være nødvendigt at lade Posten afhente fra Risskov ved kørende Bud. Dette vil dog kunne undgaas, hvis der bliver kørende Landpost fra Risskov. I saa Fald behøver Hospitalet kun at sende Bud en Gang daglig efter Breve og Aviser, i det man maa anse det for i høj Grad ønskeligt, at Hospitalet faar Post 2 Gange daglig.

Foruden til at hente Post fra Risskov St. vil et Bud ogsaa være uundværligt til at besørge de Arinder i Aarhus, som nu besørges af Postbudet.

Direktionen mener altsaa, at Hospitalets kørende Postbud kan erstattes af et gaaende eller cyklende Bud, naar Hospitalet faar sine Postsager med kørende Landpost fra Risskov St. Men det kan sikkert ikke undgaas, at Kuskens og Kørehestenes Arbejde derved bliver betydelig forøget.

Nu kører Hospitalets Arbejdsvogn, den saakaldte Proviantvogn, to Gange om Ugen til Aarhus efter Varer fra Leverandørerne og Post- og Jernbaneforsendelser, der er for omfangsrige eller for tunge til, at de kan befordres paa Postvognen. Naar Postvognens to daglige Ture til Aarhus bliver indstillede, vil det ganske sikkert blive nødvendigt at gøre flere Ture med Proviantvognen.

Hvis der ikke bliver indført kørende Landpost fra Risskov St., og Hospitalet altsaa selv skal afhente Postforsendelser, som den gaaende Landpost ikke bringer ud, enten fra Aarhus eller fra Risskov St. foruden at det naturligvis selv maa afhente de Forsendelser, der kommer med Jernbanen, vil det nødvendiggøre saa megen Kørsel, at det formentlig vil være mest praktisk at beholde den lille Posthest for ikke at slide alt for haardt paa Kørehestene.

P. D. V.

F. Hallager.

103014

Kommissionen af 1' Marts 1915.

København, den 19' April 1919.

Efter Paalæg fra Justitsministeriet i Skrivelse af 19' April f.A. har Kommissionen overvejet Spørgsmaalet om, hvorledes Postbesørgelsen til og fra Sindssygehospitalet ved Aarhus kan ordnes paa den heldigste Maade, og det dermed i Forbindelse staaende Spørgsmaal om Hesteholdet paa Hospitalet.

Hospitalet har med Hensyn til sin Postforbindelse bevaret den samme Tilstand som før den nuværende Postekspedition ved Ris Skov Jærnbane-station blev oprettet, idet det har anset det for mest fordelagtigt at fastholde Aarhus som sin Postadresse. Hospitalet holder sit eget Postbud og en særlig Hest og en særlig Vogn, hvormed Postbudet to Gange hver Dag kører til Aarhus og henter og bringer Post.

Afstanden fra Hospitalet til Hovedbanegaarden i Aarhus er 5.5 km, medens det kun ligger 1.5 km fra Ris Skov Jærnbane-station, fra hvis Postekspedition Hospitalet to Gange daglig kan faa Breve og Pakker, der ikke vejer over 1 kg. tilbragt, forsaavidt Posttasken med Indhold ikke kommer til at veje over 12½ kg. Ikke desto mindre har Direktionen overfor Justitsministeriet hævdet, at Hospitalet staar sig ved at opretholde den nuværende Ordning, og det samme har Kommissionens Medlemmer fra Aarhus Hospital gjort gældende under Kommissionens Forhandlinger.

Til Støtte for denne Paastand anføres, at selvom Postbesørgelsen overgaar til Postvæsenet fra Ris Skov Postekspedition, vil Posthesten og Postvognen dog ikke kunne undværes, da det i saa Fald vil være nødvendigt for Hospitalet mindst en Gang daglig at sende Vogn til Ris Skov Station efter større Pakker, og da Hospitalet ikke kan undvære den Nytte, det nu drager af Kørerejset udover Postbesørgelsen paa dets to daglige Ture til Aarhus, paa hvilke Postbudet besørger mindre Indkøb for Hospitalet, udbringer Rekvissioner, betaler Regninger saavel for Hospitalet som for Patienter paa 1' og 2' Fleje, høver Anvisninger og

indsætter Beløb i Pengeinstituter.

Denne Begrundelse kunde ikke føre til den Slutning, at man skulde undlade at benytte den regelmæssige Postbesørgelse fra den nærmeste Postekspedition, men højst til, at denne Omlægning af Postbesørgelsen ikke burde efterfølges af en Afskaffelse af Hospitalets Postbud, Posthest og Postvogn. Men Kommissionens øvrige Medlemmer kan i det hele ikke erkende Rigtigheden af det saaledes anførte.

Hospitalet har oplyst, at der gennemsnitlig sendes og bringes c. 200 Pakker om Maaneden til det, af disse falder dog c. 400 paa Julemaaneden og c. 400 paa Paaskemaaneden, saa at det regelmæssige kun bliver c. 160 Pakker om Maaneden eller 5 a 6 om Dagen, heri iberegnet de mindre Pakker som Postvæsenet udbringer. Kommissionens Flertal maa heraf slutte, at der kun paa enkelte Dage vil være Grund for Hospitalet til at sende en Vogn til Ris Skov Station efter Pakker, og at disse faa og korte Ture ikke kan benyttes som Begrundelse for at holde et særligt Køretøj, men maa kunne besørges ved de Heste og Vogne, som Hospitalet holder til andet Brug, eller med særlig dertil lejet Befordring. Det samme gælder om de særlig talrige Pakker ved Juletid og Paasketid, da det maa anses for utvivlsomt, at de ni Tiendedele deraf falder paa nogle faa Dage.

Lige saa lidt kan Kommissionens Flertal indrømme, at den øvrige Brug, som Hospitalet nu gør af dette Køretøj, kan begrunde, at det bevares for Hospitalet. Af de Ærinder som det foran er angivet, at det udfører ved Siden af Postbesørgelsen, er Udbringelsen af Rekvisitioner noget, som maa kunne erstattes med en Besked gennem Telefonen, og hvad Betaling af Regninger for Patienter paa 1' og 2' Pleje angaar, kan disse Patienter ikke have Krav paa en særlig Begunstigelse ved, at Statens uden Vederlag lader saadanne Virksomheder udføre for dem, idet de maa finde sig i, at det, som det koster at faa disse Hverv udført, afkræves dem. Det, der bliver tilbage, kan ikke være mere end, at det kan forenes til samlet Besørgelse en eller to Gange om Ugen.

Hospitalet benytter for Tiden til Stadighed 7 Heste, hvoraf de 2 der fra for et Par Aar siden har været lejede, da Justitsmini-

*ministers
hoved*

bevares

*Rekvisitioner
for 12 2kl
Trent
Køge
Sønderby
Sønderby*

5 Heste

steriet ikke har bemyndiget Hospitalet til at købe to nye Heste i Stedet for to, som den Gang ikke kunde gøre Tjeneste mere. Af disse 7 Heste anvendes to som Køreheste til Personbefordring og Kørsel med Proviantvogn, to ved Avlsvæsenet, en i Haverne og en til Kørsel paa Hospitalets Grund med Brændsel, Aske, Madaffald, Gødning og lignende, medens den syvende er den ovennævnte Posthest.

Idet Kommissionen har ment at burde anlægge en rent økonomisk Betragtning overfor Sindssygehospitalernes Hestehold, er den enig om at udtale, at et Sindssygehospital ikke bør have flere Heste end det fuldt ud kan beskæftige Dag ud og Dag ind, medens det til Arbejde, som ikke kan gaa ind under dagligt Arbejde for en Hest, bør benytte lejet Hestekraft.

Ud fra dette Synspunkt mener Kommissionen derfor at man bør bedømme den nuværende Benyttelse af Heste paa Hospitalet ved Aarhus.

De to Køreheste benyttes foruden til Tjenestekørsel for Overlægen og Direktionens øvrige Medlemmer til at køre to Gange om Ugen til Aarhus med Hospitalets Arbejdsvogn for at hente Varer fra Hospitalets Leverandører og Postpakker og Jærnbaneforsendelser, der er for omfangsrige eller for tunge til at de kan befordres med Postvognen. Udover disse regelmæssige to Ture om Ugen benyttes de ofte til med Arbejdsvognen at hente Varer, Forsendelser fra Jærnbane og Dampskib, det hyppig skiftende Plejepersonales og Tyendes Tøj og lignende. Endelig er de jævnlig blevet benyttet til at køre Ture med Patienter navnlig Damer paa 1' og 2' Pleje, ligesom de Funktionærer, der regnes til 2' Førplejningsklasse, har haft Adgang til, naar Hestene var ledige og ikke trætte, lejlighedsvis at benytte Hospitalets Køretøj til en Tur til Jærnbanen eller til at komme ind til Aarhus, de to sidstnævnte Benyttelser er dog ophørt, siden Hospitalet begyndte at leje Heste.

Det maa nu antages, at det i det mindste under normale Forhold er mere økonomisk og i det hele mere fordelagtigt for Hospitalet at slutte Aftaler med sin Leverandører paa Grundlag af, at disse afleverer Varerne paa Hospitalet, end selv at hente dem. Plejepersonalets og Tyendets Tøj og alle andre Forsendelser med Post, Jærnbane eller

J. M. J.

*Fremtiden
for vognen*

*regulering
forbrugt
af
Køretøj
for
Tøj
og
alle
andre
forsendelser*

4.

Dampskib bør Hospitalet lade adressere til Ris Skov Station i Ste-
 det for som nu til Aarhus Statsbanestation, hvilket vil blive en Selv-
 følge, naar Hospitalets Postadresse bliver Ris Skov Station. Ogsaa
 mindre Forsendelser fra Leverandører i Aarhus vil af disse kunne for-
 langes sendt med Jærnbanen til Ris Skov Station, eventuelt med Damp-
 skib, hvilket dog kun i enkelte Tilfælde kan tænkes praktisk, da der
 er betydelig længere fra Dampskibsstationen ved Ris Skov til Hospitalet
 end fra Jærnbanestationen. Hvad endelig den anførte Kørsel med Patien-
 ter og Funktionærer angaar, anser Kommissionens Flertal det for urime-
 ligt, at der af Staten skal holdes Herskabskøretøj til enkelte Damer paa
 1' og 2' Pleje, og maa overfor Direktionens Henvisning til, at fri Be-
 fordring for Funktionærer, der regnes til 2' Forplejningsklasse, idenfor
 visse Grænser maa betragtes som et Emolument, der hører til den Stillin-
 gelse, at en saadan Ret ikke nævnes i det af Justitsministeriet den 18'
 Juli f.A. udfærdigede Reglement om Tildeling af Emolumenter til Tjeneste-
 mænd ved Statens Sindssygehospitalet. Herefter vil der ikke kunne blive
 Spørgsmaal om at benytte to Heste Dag ud og Dag ind til de Kørsler, der
 skulde blive tilbage af dem, hvortil Kørehestene hidtil har været benyt-
 tede.

De to andre Heste benyttes som anført i Hospitalets Landbrug der er
 paa 12, 69 ha. Til Driften af denne Jord behøves et Spand kraftige He-
 ste, men efter almindelig Landmandserfaring vil disse Heste ikke hele
 Aaret rundt have fuld Beskæftigelse i et Landbrug af denne Størrelse,
 de vil navnlig om Vinteren, men ogsaa i en Del af Sommeren ved Siden af
 deres Arbejde i Marken kunne bruges til anden Kørsel f.eks. Brænde- og
 Varekørsel samt til Havearbejde.

De Kørsler paa Hospitalets Grund og i Haven, hvortil der nu benyt-
 tes to Heste, skal naturligvis ogsaa udføres i Fremtiden, men Kommissio-
 nens Flertal maa formene, at disse Heste med den Hjælp de som anført fo-
 udsættes at kunne faa af Avlshestene som Regel vil kunne benyttes foru-
 den til dette Arbejde til Kørsel en Gang om Dagen til Aarhus og til Kørsel
 til Ris Skov Station, saaledes at Hospitalet, hvis der er Brug for
 mere Kørsel end hvad disse 4 Heste kan præstere, hvilket dog langt fra
 bør være Tilfældet til daglig, lejer Heste. Det ovennævnte Mindretal

Handwritten notes:
 4. *[Signature]*
 gælder for gæmp
 Forsikrings
 13
 mig
 over 3 ka

Handwritten notes:
 4. Kørsels
 12. 69 ha
 1/2

Handwritten initials:
 JM

i Kommissionen skønner derimod ikke rettere end, at der til Stadig-
hed vil være Brug for en Hest mere end af Flertallet antaget.

I Følge Opgørelse fra Sindssygehospitalet ved Aarhus var Udgif-
terne til Køreheste i Finansaaret 1917/18..... 3912 Kr. 63 øre -

Kuskens Løn med Dyrtidstillæg andrager for
Tiden aarligt 3157 - 50 -
anslaas den aarlige Udgift til Uniform til..... 100 - 00 -

faar man herefter en samlet aarlig Udgift af.... 7170 Kr. 13 øre

hvortil kommer Forrentning og Amortisation

af Hestenes Værdi..... 7000 Kr.

og Vognenes Værdi..... 4400 -

ialt 11400 - Kr.

15 % heraf 1710 - 00 -

altsaa ialt.....8680 Kr. 13 øre

I Følge Opgørelse fra Sindssygehospitalet ved Aarhus var Udgifterne
til Posthesten i Finansaaret 1917/181106 Kr. 64 øre

Postbudets Løn med Dyrtidstillæg andra-

ger for Tiden aarligt2632 - 50 -

anslaas den aarlige Udgift til Uniform til..... 100 - 00 -

faar man herefter en samlet aarlig Udgift af....3839 Kr. 14 øre

hvortil kommer Forrentning og Amortisation af

Hestens Værdi..... 800 Kr.

og Vognens Værdi..... 300 -

ialt...1100 Kr.

15 % heraf 165 - 00 -

altsaa ialt.....4004 Kr. 14 øre

Ved at afskaffe Kørehestene vil man altsaa kunne spare c. 8680
Kr. 13 øre aarlig, og ved at afskaffe Posthesten c. 4004 Kr. 14 øre
aarlig, ialt 12684 Kr. 27 øre, et Beløb der langt overstiger det
det vil koste at leje Heste de Dag, man har Brug for dem.

*Kuskens Løn
Hestenes Værdi
Vognenes Værdi
15% heraf
Postbudets Løn
Uniform
Hestens Værdi
Vognens Værdi
15% heraf*

*inkludert
Tilskud*

6522-13

*By
Kuskens Løn
Postbudets Løn
Uniform
Hestens Værdi
Vognens Værdi
15% heraf*

I Henhold til det foran udviklede skal Kommissionen indstille til Justitsministeriet, at lade Postbesørgelsen for Hospitalet overgaa til Postvæsenet fra Ris Skov Postekspedition, saaledes at ikke blot Postbudet ved Lejlighed afskaffes i Overensstemmelse med det af Folketingets Lønningsudvalg i dets Betænkning af 20^e Juni 1917 over Forslag til Lov om Lønninger for Overlægerne og forskellige Bestillingsmænd ved Statens Sindssygehospitalet stillede Krav, men ogsaa den særlige Posthest afskaffes. Endvidere vil man indstille, at det bestemmes, at Hospitalets Hestebestand fremtidig bestaar af et Spand kraftige Heste, der fortrinsvis anvendes i Landbruget, men hjælper med andet Arbejde, og et Spand lettere men dog kraftige Heste, der dels i Sammenspand dels enkeltvis anvendes til Havearbejde, til Kørsel til Ris Skov Station og Aarhus, til Kørsel med Madaffald og til andet Arbejde i Overensstemmelse med det foran udviklede, medens anden Kørsel, der bliver nødvendig, besørges med lejede Heste.

Det ovennævnte Mindretal indstiller dog, at der tildeles Hospitalet en femte Hest.

Direktionen

Genpart.

for

Sindssygehospitalet ved Aarhus,

den 24' December 1918.

Til

Kommissionen af 1' Marts 1915.

I Anledning af, at Kommissionen i Skrivelse af 18' ds. har udbedt sig en specificeret Opgørelse over de aarlige Udgifter til Køreheste med tilhørende Vogne samt Kusk og til 1 Posthest med tilhørende Vogn og Postbud tillader Direktionen sig at bemærke, at de aarlige Udgifter til de nævnte Køretøjer med Betjening i Krigsaarene har været i stadig Stigning, men at man ikke er i Stand til for Tiden før 1' April 1917 at give Oplysning om Udgifterne, specificerede paa den anførte Maade, da Hospitalets Regnskab ikke har haft det i Opgave, jfr. Direktionens Skrivelse af 24' Juni 1918.

Idet man henviser til de i Skrivelse af 16' Juli d.A. meddelte Oplysninger, hvorefter Udgifterne i Finansaaret 1917/18 til Kørehestene og Posthesten beløber sig til henholdsvis 6522 Kr. 13 Øre og 2667 Kr. 14 Øre, skal man oplyse, at de nævnte Summer fremkommer saaledes:

Kørehestene:

Kuskens Løn m.v.	1999 Kr. 50 Øre
" Uniform	100 - 00 -
Forsikring	334 - 64 -
Leje af Heste	510 - 00 -
Hestebeslag	177 - 50 -
Slidtage	903 - 91 -
Foder	2496 - 58 -

Ialt 6522 Kr. 13 Øre

3157-50

Posthesten:

2632-50

Postbudets Løn m.v.	1460	Kr.	50	øre
" Uniform	100	-	00	-
Forsikring	14	-	40	-
Hestebeslag	52	-	90	-
Slidtage	257	-	80	-
Foder	781	-	54	-
<hr/>				
Ialt	2667	Kr.	14	øre

Værdien af de paagældende Vogne samt af Posthesten er af

Hospitalsforvalteren ansat saaledes:

1 Proviantvogn	400	Kr.	00	øre
1 Landauer	1500	-	00	-
1 Char- a- banc	700	-	00	-
1 Victoriavogn	1800	-	00	-
1 Postvogn	300	-	00	-
1 Posthest	800	-	00	-

Ialt 5500 Kr. 00 øre

P. D. V.

F. Hallager.